32

РЕШЕНИЕ

№ 11550

София, 22.10.2026

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Трето отделение, в съдебно заседание на двадесет и осми септември две хиляди двадесет и шеста година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МАРИО ДИМИТРОВ

ЧЛЕНОВЕ: ИВАН РАДЕНКОВ

ЛЮБКА ПЕТРОВА

при секретар Ирена Кръстева и с участието

на прокурора изслуша докладваното

от председателя Марио Димитров

по административно дело № 7718/2026 г.

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс / АПК/.

Образувано е по касационна жалба, подадена от Общинска избирателна комисия-Минерални бани, чрез представляващ Олга Ванчева, против Решение № 3025/13.07.2026 г., постановено по адм. дело № 630/2026 г. по описа на Административен съд - Хасково. Излагат се доводи за неправилност на обжалваното съдебно решение поради нарушение на материалния закон и необоснованост - касационни отменителни основания по чл. 209, т. 2 и т. 3 АПК. Смята, че съдът неправилно е тълкувал разпоредбите на чл. 41, ал. 1 и 3 ЗМСМА, приемайки, че Ибрям реално не е извършвал търговска дейност. Иска се отмяна на обжалваното решение и потвърждаване на оспорения административен акт.

Ответната страна - Мюрен Мехмедали Ибрям, чрез адвокат Иван Иванов, с писмена защита и в съдебно заседание оспорва касационната жалба като неоснователна и моли за нейното отхвърляне. Направено е искане за присъждане на разноски.

Върховният административен съд, трето отделение, като взе предвид становището на страните и извърши проверка на обжалваното решение на посочените касационни основания, съгласно разпоредбата на чл. 218, ал. 1 АПК, и след служебна проверка за допустимостта, валидността и съответствието на решението с материалния закон по реда на чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211 АПК, от надлежна страна и е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

С обжалваното решение Административен съд - Хасково е отменил, по оспорване на Мюрен Мехмедали Ибрям, Решение № 3/18.03.2026 г. на Общинска избирателна комисия - Минерални бани, с което са прекратени предсрочно пълномощията на Мюрен Мехмедали Ибрям като кмет на кметство с. Караманци, община Минерални бани. С оспореното решение също така е осъдена Общинска избирателна комисия - Минерални бани да заплати на Мюрен Мехмедали Ибрям сумата от 600 евро, представляваща направените по делото разноски.

От фактическа страна по делото е установено, че Мюрен Мехмедали Ибрям е избран за кмет на с. Караманци, община Минерални бани, на проведените на 29.10.2023 г. местни избори, като на 06.11.2023 г. е положил и клетва по чл. 32, ал. 1 ЗМСМА. На 30.04.2026 г. в ОИК Минерални бани е получен сигнал за несъвместимост по смисъла на чл. 42, ал. 1, т. 5

във вр. чл. 41, ал. 3 ЗМСМА по отношение на Мюрен Мехмедали Ибрям като кмет на кметство с. Караманци, общ. Минерални бани - установено е вписване/отразяване на все още незаличен ЕТ „Хартол - Мюрен Ибрям“ с ЕИК 126070890. Посочено е, че Ибрям положил клетва на 06.11.2023 г., от който момент за него започнал да тече срокът по чл. 41, ал. 3 ЗМСМА за предприемане на действия за преустановяване на търговска дейност като ЕТ и срокът е изтекъл на 06.12.2023 г.

На 01.05.2026 г. е проведено заседание на ОИК-Минерални бани, на което е докладван полученият сигнал и на Ибрям е дадена възможност в три дневен срок от уведомяването му да представи възражение по постъпилия сигнал. С искане вх. № 5/01.05.2026 г., подадено до ОИК - Минерални бани, Мюрен Ибрям изразил становище, в което посочил, че ЕТ „Хартол - Мюрен Ибрям“ е прехвърлен отдавна и в ТР вече се води като ЕТ „Хартол - Мюрен Ибрям - Хатидже Ибрам“, а освен това е дерегистрирана в НАП повече от 22 години. Поискал е събирането на допълнителни доказателства, свързани със случая. На 07.05.2026 г. е депозирано и становище от страна на Мюрен Ибрям, с което е представил извадка от ТР относно актуално състояние на ЕТ „Хартол - Мюрен Ибрям - Хатидже Ибрам“ към 05.05.2026 г. и Констативен протокол № КВ-5-26-02045973/28.07.2025 г. на ТП на НОИ-Хасково, като също така посочил, че ЕТ не осъществява дейност, съществува само като формална регистрация и към дадения момент няма нищо общо с него, поради което смята, че няма основание да се пристъпи към отстраняването му като кмет на кметство с.Караманци.

На проведено на 08.05.2026 г. заседание на ОИК- Минерални бани е изискана информация както от Общински съвет - Минерални бани дали от Ибрям е постъпило уведомление по чл. 46, ал. 3 ЗМСМА, така и от Агенция по вписванията дали Мюрен Мехмедали Ибрям е регистриран като ЕТ и за статута на търговското предприятие.

В отговор на горното, Председателят на ОС-Минерални бани посочил, че уведомление по реда на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА не е представено пред общинския съвет в предвидения от закона срок, както и към момента на отговора. От страна на Агенция по вписванията е отговорено, че Търговският регистър е публичен и всеки може да направи справка.

На 18.05.2026 г. е проведено заседание на ОИК-Минерални бани, на което са присъствали председателят, трима (от общо четирима) зам-председатели, секретарят на комисията, както и още четирима от членовете ѝ, и на което с 8 гласа “за” и 1 глас “против”, е прието решение, с което е установено наличие на несъвместимост по смисъла на чл. 41, ал. 1 ЗМСМА по отношение на Мюрен Мехмедали Ибрям, кмет на кметство Караманци, поради и което пълномощията му като такъв са предсрочно прекратени.

Въз основа на така установеното, от правна страна административният съд приел, че оспореното решение е издадено от компетентен орган, в предвидената форма, като съдържа правни и фактически основания за приемането му. Не е установено при приемането му да са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, като също така е спазено изискването за наличие на кворум. Прието е обаче, че оспореното решение е прието при неправилно приложение на материалния закон. Посочено е, че в случая се налага извод за формална несъвместимост по отношение на Мюрен Мехмедали Ибрям, която е била налице още през 2011 г. - т.е. по време на първия му мандат като кмет на кметство, и тази само формална несъвместимост е отстранена още преди сезирането на ОИК. Също така, чрез прехвърлянето на търговското предприятие Ибрям е демонстрирал волята си да отстрани една само формално съществуваща несъвместимост - регистрирането му като търговец.

В заключение е прието, че незаличаването на ЕТ не е достатъчно да обоснове настъпване на негативните правни последици на разпоредбата на чл. 42, ал. 1, т. 5 ЗМСМА спрямо Мюрен Мехмедали Ибрям, а изискванията по чл. 41, ал. 3 ЗМСМА за писмено уведомяване на председателя на ОС и на ОИК имат единствено уведомителен характер, поради което в случая не са налице предпоставките на закона за предсрочно прекратяване на пълномощията на Ибрям.

Решението е неправилно. Налице са соченитекасационни основания по чл. 209, т. 3 АПК. Правните изводи на съда не са съобразени с материалния закон.

Съгласно чл. 38, ал. 4 ЗМСМА, пълномощията на кметовете на общини, кметовете на райони и кметства възникват от деня на полагането на клетвата по чл. 32, ал. 1 - в случая тази дата е 06.11.2023 г.

Разпоредбата на чл. 41, ал. 1 ЗМСМА забранява на кметовете на общини, на райони и на кметства, кметските наместници, заместник-кметовете на общини и на райони и секретарите на общини да извършват търговска дейност по смисъла на Търговския закон, да бъдат контрольори, управители или прокуристи в търговски дружества, търговски пълномощници, търговски представители, търговски посредници, синдици, ликвидатори или да участват в надзорни, управителни и контролни органи на търговски дружества и кооперации за времето на мандата им. Целта на разпоредбата е да предотврати всякакви възможности за възникване конфликт на интереси и злоупотреба с власт от страна на визираните в разпоредбата лица. Същата изключва съвместяване на функциите на кмет на община с извършване на търговска дейност и с представителни и управленчески права в търговски дружества. Изискването е строго формално, валидно е за целия период на мандата и е продиктувано от волята на законодателя да изключи всяка потенциална възможност за конфликт на интереси и злоупотреба със служебни права. Това не е и единственият случай на уредена по законодателен път несъвместимост на дейности - в този смисъл са и разпоредбите на чл. 195 от Закона за съдебната власт, чл. 7 от Закона за държавния служител, чл. 153 ЗМВР.

В този случай нормата на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА разписва, че в едномесечен срок от полагане на клетвата, т.е. на встъпване в длъжност, лице, което осъществява дейност или заема длъжност, посочена в ал. 1, предприема необходимите действия за прекратяване на дейността или за освобождаване на заеманата длъжност и уведомява писмено за това председателя на общинския съвет и общинската избирателна комисия. Или за да бъдат изпълнени изискванията на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА е необходимо: 1. лицето да предприеме необходимите действия за прекратяване на дейността/освобождаване на длъжността, визирани в ал. 1; 2. да уведоми писмено за предприетите действия председателя на общинския съвет, и 3. да уведоми писмено за предприетите действия общинската избирателна комисия. Законовите предпоставки по тази разпоредба са кумулативни.

Неизпълнението на изискванията на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА води до предсрочно прекратяване пълномощията на кмета според изричната разпоредба на чл. 42, ал. 1, т. 5 ЗМСМА (при изпълнение на процедурата по чл. 42, ал. 3 и ал. 4 ЗМСМА).

От доказателствата по делото се установява по несъмнен и безспорен начин, че към датата на полагане на клетва, т.е. към началния момент на възникване на мандата, Мюрен Мехмедали Ибрям е бил едноличен търговец и по този начин попада в една от алтернативно посочените хипотези на несъвместимост по чл. 41 ЗМСМА. Ирелевантни за спора са възраженията, свързани с реално извършваната от него дейност или липсата на такава. Достатъчна е съществувалата реална възможност за осъществяване на търговска дейност, а от там и за възникване на конфликт на интереси.

В случая се установява, че Мюрен Мехмедали Ибрям не е изпълнил и трите изисквания на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА. Първото изискване (предприема необходимите действия за прекратяване на дейността) не е изпълнено в срока по чл. 41, ал. 3 ЗМСМА - до 06.12.2023 г. Видно от приложеното копие от Договор за прехвърляне на фирмата и търговското предприятие на Едноличен търговец, същият е сключен на 27.05.2025 г. между Мюрен Мехмедали Ибрям като ЕТ с наименование „Хартол - Мюрен Ибрям“, със седалище и адрес на управление с.Караманци, общ. Минерални бани, обл. Хасково, ЕИК 126070890 - прехвърлител, и Хатидже Хасан Ибрам от с. Караманци, обл. Хасково - приобретател.

Освен това касаторът не е изпълнил и другите две изисквания на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА - не е уведомил писмено за предприетите действия председателя на общинския съвет и общинската избирателна комисия. Тъй като законовите изисквания по чл. 41, ал. 3 ЗМСМА са кумулативни, неизпълнението само на едно от тях е достатъчно да се приеме, че Мюрен Мехмедали Ибрям не е изпълнил изискванията на чл. 41, ал. 3 ЗМСМА - обстоятелство, което и комисията е посочила. Противно на приетото от АС Хасково, не се отнася за действия на формално уведомяване, а за кумулативно предвидени в закона изисквания, които целят да

охранят публичен интерес и да предотвратят всяка възможност за възникване на конфликт на интереси. При императивната правна уредба, задължение на всеки избран кмет е да се съобрази с нея и да я изпълни. За това са налице предпоставките на чл. 42, ал. 1, т. 5 ЗМСМА за предсрочно прекратяване пълномощията на кмет.

Като е приел обратното, Административен съд - Хасково е постановил незаконосъобразно решение, което следва да бъде отменено, а оспорването против решението на ОИК, като неоснователно, следва да бъде отхвърлено.

Касаторът не претендира разноски, а на ответника такива не се дължат, с оглед изхода от спора.

Водим от горното и на осн. чл. 221, ал. 2 АПК, Върховният административен съд, състав на трето отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 3025/13.07.2026 г., постановено по адм. дело № 630/2026 г. по описа на Административен съд - Хасково и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ оспорването на Мюрен Мехмедали Ибрям против Решение № 3/18.05.2026 г. на Общинска избирателна комисия-Минерални бани, с което са прекратени предсрочно пълномощията му като кмет на кметство с. Караманци, община Минерални бани.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - ХАСКОВО

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА!

СЕКРЕТАР: В. Тодорова